

Være
Gøre
Handle

En faglig og værdibaseret tilgang
til arbejdet med mennesker
i udsatte og sårbare livssituationer

Tak

Tak til alle medarbejdere i Kirkens Korshær, der med utrættelighed, stor dedikation og faglig integritet har bidraget til og samarbejdet om tilblivelsen af denne publikation. Tak for at sætte ord på jeres arbejde og give talrige eksempler fra hverdagen. Tak for at tænke med, udfordre og kvalificere.

Også en varm tak til alle brugere af vores tilbud, som har delt jeres livshistorier med os i interviews og samtaler. Tak for at fortælle om hvordan Kirkens Korshær har betydning i jeres liv og hverdag. Og for at give os lov til at bruge jeres fortællinger her i anonymiseret form.

Endelig en tak til Charlotte Vange Løvstad fra VIA college for eksternt faglig kvalificering og gode drøftelser undervejs.

Det har været en stor og lærerig fornøjelse at få lov til at facilitere denne proces og i samarbejde med jer bidrage til organisatorisk kvalitetsudvikling, hvor vi indrammer vores faglige ekspertise i en beskrevet tilgang.

Være, gøre, handle projektgruppen

Indhold

- 04 > Forord
- 06 > Introduktion
- 14 > Væretilgangen
- 26 > Gøretilgangen
- 36 > Handletilgangen
- 47 > Efterskrift
- 48 > Vil du vide mere?

Denne udgivelse er publiceret i forbindelse med et projekt som Kirkens Korshær har implementeret i 2021-2022. Projektet var støttet med midler fra 'Kompensationspuljen til civilsamsfundsorganisationer, der varetager sociale tilbud' fra Socialstyrelsen. Projektets overordnede formål var at styrke Kirkens Korshærs arbejde med at øge udsatte og sårbare menneskers livskvalitet og trivsel. Herunder var et stort fokusområde kvalitets- og metodeudvikling, med beskrivelse af vores faglige tilgang og udvikling og optimering af vores fælles dokumentationsapparat. Dette som led i kontinuerligt at sikre kvalitet i vores arbejde og tilbud til udsatte og sårbare mennesker på tværs af Danmark.

Redaktion

Jeanette Bauer (ansv.), Morten Østergaard Sørensen, Anne Marie Frøjkjær Barrie og Kitte Fabricius

Redaktionen er afsluttet den 09.12.2022

Foto Iben Gad

Grafisk produktion og layout Farmen Communication/Nele Normann

Kære medarbejder i Kirkens Korshær

Være-, gøre- og handletilgangen er et lag i det prisme, der er vores værdier; nærvær, omsorg og respekt. Tilgangen er et fælles sprog, som taler ind i det diakonale og socialfaglige verdensbillede.

Være, gøre, handle giver os adgang til at dokumentere vores indsatser. Det giver os et grundlag for vores stadige udvikling, metodiske ståsteder og reflektive praksis. Ikke kun på det enkelte arbejdssted, men også på tværs af hele Kirkens Korshær.

Det giver os et enestående grundlag for at fastholde vores nysgerrighed, undren og ønske om læring - til glæde og gavn for beboere, gæster og brugere i det daglige arbejde. Og dermed til glæde og gavn for os alle i det fællesskab, der er Kirkens Korshær.

Hver eneste dag møder vi skaberværket i mennesker, der lever på kanten af samfundet - udsatte og sårbare mennesker med svære sociale, psykiske og økonomiske problemer. Dyrebare og umistelige liv i fattigdom, afhængighed og ensomhed.

Vores arbejde er dilemmafyldt og krævende, og derfor går faglighed og kvalitet hånd i hånd. Med være-, gøre- og handletilgangen sætter vi ord på den faglighed og kvalitet. En tilgang, der bygger på og afspejler de værdier, som er fundamentet for alt arbejde i Kirkens Korshær.

I virkeligheden er det ikke noget nyt. I mere end 100 år har Kirkens Korshær på et folkekirkeligt grundlag arbejdet med nærvær, omsorg og respekt. Med at møde mennesker dér, hvor de er - også når de ligger ned.

Vores tilgang - være, gøre, handle - er ikke bare gode hjerter og kaffe på kanden. Det er stærk socialfaglighed af høj kvalitet. Det er moderne diakoni for landets allermest udsatte og sårbare mennesker.

Jeanette Bauer,
Chef for Kirkens Korshær

Introduktion

Kirkens Korshær arbejder for, at mennesker i udsatte og sårbare livssituationer i Danmark kan opnå bedre trivsel, livskvalitet og mening med livet. Som folkekirkelig organisation bygger vores arbejde på de kristne værdier og det kristne menneskesyn. Vi tror på, at ethvert menneske er unikt og uendeligt værdifuldt, og på, at den værdi ikke nedskrives af menneskers evne til at klare sig selv. Alt vores arbejde tager sit udgangspunkt i vores værdibaserede fundament og vores grundværdier: omsorg, nærvær og respekt.

Vores målgruppe er mennesker i udsatte og sårbare livssituationer i Danmark. Mennesker, der lever og kæmper en kamp mod en ofte kompleks blanding af fattigdom, fysiske og psykiske lidelser, hjemløshed, ensomhed og afhængighed af rusmidler. Målgruppen er foranderlig og ændrer sig efter strømninger i samfundet.

Være-, gøre- og handletilgangen giver os et samlingspunkt – et fælles fagligt sprog at tale om vores arbejde på. En mulighed for at styrke vores fælles faglige bevidsthed og kvalitet i arbejdet.

Være-, gøre- og handletilgangen til det sociale arbejde hjælper os med i praksis at omsætte og leve op til

vores løfte om altid at møde det enkelte menneske dér, hvor det er. Vi ved, at der ikke findes nogen 'one size fits all'. Mennesker er unikke og har forskellige behov og problemstillinger. Derfor skal vi kunne veksle mellem forskellige tilgange, så vi kan møde det enkelte menneske på den måde, som passer i øjeblikket eller i den givne situation.

Være-, gøre-, og handletilgangen handler ikke om at finde nye måder at arbejde på. Tilgangen beskriver Korshærsarbejdets diversitet og faglighed. Et arbejde, der bygger på vores mere end 110 år lange historie og mange erfaringer i arbejdet og mødet med nogle af samfundets allermest udsatte og sårbare mennesker.

Nærvær

Vi er tilstede i øjeblikket, vi er opmærksomme, vi lytter og viser interesse i enhver situation.

Omsorg

Mennesker betyder noget for os. Derfor bekymrer vi os for dem og gør, hvad der står i vores magt for at hjælpe dem.

Respekt

Respekt handler om anerkendelse. Om at forstå og handle efter den forståelse, at alle mennesker har samme værdi.

Et fagligt og værdibaseret fundament

Med udgangspunkt i vores værdier tager vi afsæt i en række faglige metoder, som samlet set ser mennesket som 'ekspert i eget liv'. Det kommer til udtryk gennem en anerkendende tilgang til de mennesker, vi møder i vores arbejde, hvor indgangen og vores mulighed for at hjælpe altid er relationsarbejdet.

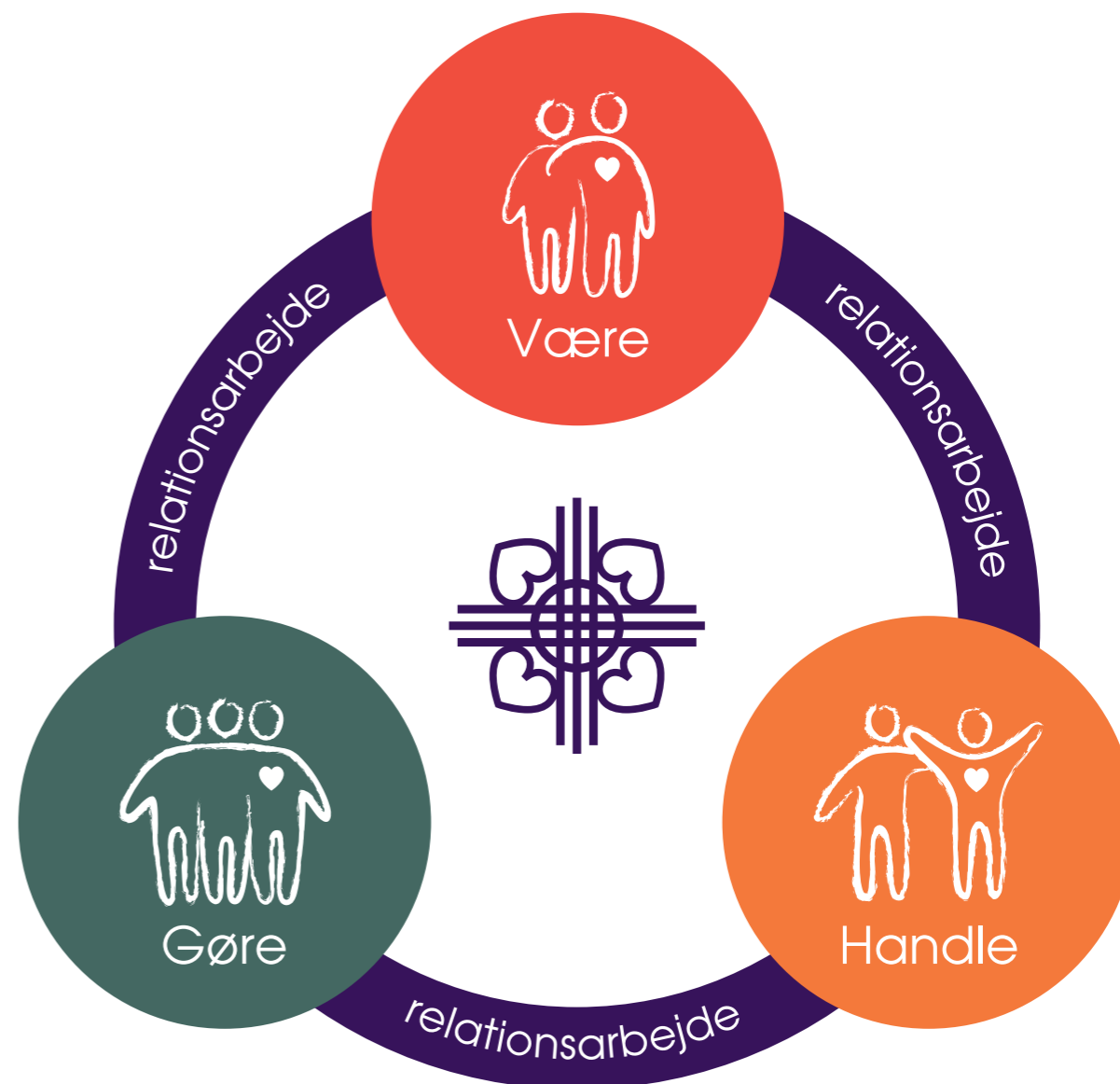
De bærende dele i relationsarbejdet er et dobbelt-perspektiv, hvor vi både har fokus på den anden og på os selv i relationen. Omdrejningspunktet for begge er den livssituation, som mennesket med brug for hjælp står i.

Vi er hensigtsmæssigt og autentisk til stede i relationen og er nysgerrige på det menneske, vi står overfor. Relationsarbejdet starter fra det første møde og bliver ved så længe, det enkelte menneske ønsker at have en relation til os.

Vi ser mennesket uden at være dømmende overfor de omstændigheder, det bærer med sig. Enhver

situation kan vise sig forskellig, og med relationsarbejdet som fundament er vi nysgerrige på at se og afklare den enkeltes behov. Derigennem får vi mulighed for at hjælpe.

Være-, gøre- og handletilgangen er solidt funderet i vores værdier og faglige udgangspunkt og er den måde vi udmønter begge dele på i praksis. Nogle gange er der brug for at være, andre gange at gøre, andre igen at handle – nogle gange det hele på én gang.

Være, gøre, handle

som tilgang til det sociale arbejde

Være, gøre, handle består af tre tilgange, der hver især kan noget forskelligt i forhold til det enkelte menneskes situation og behov. Selvom tilgangene er forskellige, flyder de også ind i hinanden og har stor værdi, når de anvendes i et meningsfuldt samspil.

Det er det menneske, vi hjælper, som definerer, hvilken tilgang der er tale om. Om det er en være-, gøre- eller handleindsats, han eller hun gør brug af eller tilbydes i en given situation. Det, at vi – som medarbejdere – 'gør' noget for at yde en indsats, er altså ikke ensbetydende med, at der er tale om gøretilgangen. For arbejdet, vi udfører, understøtter alle tre tilgange. Når der for eksempel laves og serveres mad på en varmestue, understøtter det væretilgangen, selvom vi gør en masse for at få det til at ske.

Være-, gøre- og handletilgangene udmøntes gennem mange forskellige sociale indsatser, som vi yder gennem vores tilbud og sociale arbejdssteder i Kirkens Korshær.

- > Med **væretilgangen** er vi orienteret mod tilstedeværelse – her kan mennesket være sig selv og søge fred og ro uden at blive mødt med krav om deltagelse eller forandring.
- > Med **gøretilgangen** er vi orienteret mod deltagelse – her deltager mennesket aktivt i aktiviteter eller gøremål.
- > Med **handletilgangen** er vi orienteret mod handling – her kan mennesket få hjælp til at handle og skabe forandring i sin livssituation, for eksempel i forhold til offentlige instanser, samarbejdspartnere og lokalsamfund.

Være, gøre, handle og de fysiske rammer

Fysiske rammer har stor betydning for vores velbefindende og sindsstemning. De fysiske rammer og indretning kan på den måde være med til at skabe forudsætninger – eller barrierer – for vores sociale arbejde. Derfor arbejder vi i stigende grad med, hvordan vi kan indtænke de fysiske rammer på vores arbejdssteder som et pædagogisk og socialfagligt redskab. Så det understøtter os i relationsarbejdet, og samtidig giver mulighed for at arbejde på tværs af være-, gøre- og handletilgangene.

Det kan være, når vi bygger nyt, eller i forhold til den måde vi indretter og optimerer eksisterende tilbud på. Vi har fokus på, at rammerne bidrager til, at man kan være i fred og ro. At basale behov for mad, bad og søvn med mere kan dækkes på en værdig måde og i en tryk ramme. Med rammerne kan vi optimere og understøtte muligheden for at gøre og deltage. For eksempel havearbejde og spil – eller ved at rense fisk i udekøkkenet og lave mad over bål. Vi kan indtænke rum eller afskærmning, der understøtter

handleindsatser, hvor man eksempelvis kan tale privat og få rådgivning, eller der kan laves brobygning, uden at andre kan høre, hvad der foregår.

På det enkelte arbejdssted er der sjældent plads eller mulighed for at indtænke det hele. Derfor bidrager de fysiske rammer også til, hvordan prioriteringen og vægtningen af de enkelte tilgange og indsatser ser ud på det enkelte arbejdssted.

Med projektet 'Sociale mursten' arbejder Kirkens Korshær i samarbejde med RealDania og Den A.P. Møllerske Støttefond med, hvordan de fysiske rammer i tre forskellige varmemstuer kan anvendes til at understøtte det socialfaglige arbejde. På plantegningen for den nye varmemstue i Esbjerg, kan man se, hvordan være, gøre, handle er tænkt ind i selve indretningen af bygningen.

Væretilgangen

Med væretilgangen er vi orienteret mod tilstedeværelse - her kan mennesket være sig selv og søge fred og ro uden at blive mødt med krav om deltagelse eller forandring.

Væretilgangen tilbyder mennesket et helle og et trygt fristed, hvad enten det er fysisk eller gennem samtale.

Her kan tillid, relationer og fællesskab opbygges, og basale behov kan dækkes på en værdig måde.

NØGLEORD: basale behov, fristed, ro, stabilitet, samvær, fællesskab

Væretilgangen

I et samfund, hvor krav om forandring fylder, ser Kirkens Korshær det som en særlig forpligtigelse at fastholde og være bannerfører for væretilgangens værdi og legitimitet. Gennem den kan vi tilbyde noget, der ellers kan være en mangelvare: tid, ro og plads til at være og blive anerkendt – og genkendt – som den man er.

Væretilgangen har sit fokus på at tilbyde mennesker et trygt fristed uden krav om deltagelse eller forandring. Et helle fra et måske barskt udendørsliv, en kaotisk tilværelse eller ensomheden derhjemme. Centralt er menneskets basale behov: et sted at være, mad, bad og hvile. Anerkendelse, samvær og menneskelig kontakt.

”Udover at komme hos jer, kommer jeg ikke ud. Men her kan jeg slappe af og være mig selv – uden at føle mig overvåget eller forkert som mor.”

- Bruger fra familierarbejdet

Med væretilgangen tilbyder vi et rum – fysisk eller i overført betydning – hvor mennesket oplever at kunne være sig selv og blive accepteret som sådan. Blive mødt, set og lyttet til. Få dækket sine behov på en værdig måde.

Her er den relevante faglige indsats ofte at “sidde på hænderne”. Være til stede og være nærværende i relationen.

”Jeg sulter mig selv ihjel ubevidst, når jeg går alene derhjemme. Jeg får ikke lavet mad, for i køkkenet vender jeg ryggen til vinduet, og så får jeg mega-angst. Varmestuen har gjort en verden til forskel. Her får jeg den sociale kontakt, som kan få neutraliseret trancetilstandene, så jeg kan fungere lidt mere normalt igen. Og så kommer der mad ned samtidig, fordi der kommer mad på bordet hernede.”

- Varmestue-bruger

Væretilgangen kan nogle gange kræve meget af os. Både som medmennesker og i forhold til vores faglighed. I vores daglige arbejde møder vi mennesker, som måske befinder sig i et selvdestruktivt kaos. Mennesker, hvis livssituationer og adfærd kalder på handling og hjælp til forandring. Hvis vores tilbud om at gøre eller handle ikke accepteres, må vi ikke slippe. Vi skal fortsat være til stede sammen med den anden. Styre vores trang til at ville forandre og i stedet gå ved siden af og holde en hånd i ryggen.

Modsat kan der også, når vi arbejder med væretilgangen, over tid opstå et naturligt ønske om at gøre eller handle hos det enkelte menneske. Når det sker, og der rækkes ud efter det, skal vi være klar til at tilbyde nye relevante indsatser. Ellers svigter vi. Ønsket om, at der skal ske noget nyt eller noget andet, er ofte muliggjort af, at der i væretilgangen er tid og ro til relationsarbejdet. Væretilgangen kan skabe en tillid og en stabilitet i et menneskets liv, som kan give et nyt overskud.

”Gennem væretilgangen muliggøres vores tilstedeværelse i et andet menneskes proces over tid. En proces hvor vi går ved siden af hinanden. Vi ser det andet menneske; hans skridt, hans kampe og sejre. Stille og roligt kommer der retning på. Gennem væreindsatsen – i det mellemmenneskelige samvær som væreindsatsen er – kan der ske en påvirkning, og bare det kan nogle gange sætte en udvikling i gang.”

- Leder af varmostue

Væretilgangen

Væreindsatser i det sociale arbejde

Med væreindsatserne dækker vi – med værdighed og i en tryk ramme – primære og basale menneskelige behov for mad, bad, hvile, samvær og samtale.

På dagvarmestuerne serveres der ofte både morgenmad og frokost. Der kan også være mulighed for at få udleveret madpakker, der kan tages med. På badeværelserne er der adgang til personlige plejeprodukter som sæbe, barbergrej, bind og tamponer. Det er muligt få udleveret tøj, en sovepose eller få opladet sin telefon. En sofa kan understøtte behovet for at få lidt søvn eller hvile.

Samtalen er også en gennemgående indsats. I væretilgangen er det en samtale uden dagsorden eller højere formål end, at mennesket kan føle sig set og hørt. Være-samtaler finder hele tiden sted. For eksempel over en kop kaffe eller i en solstråle i gården.

Hos Sct. Nicolai Tjenesten er være-samtalen den primære indsats. Her kan mennesker komme, skrive eller ringe ind. Blive mødt, hørt og få lov at tale om det, han eller hun har på hjerte.

”Når jeg taler med Sct. Nicolai Tjenesten, får jeg sat ord på, hvordan jeg har det. Jeg er for en stund ikke helt alene.”

- Bruger af Sct. Nicolai Tjenesten

I Arresthustjenesten udfolder vi væretilgangen gennem opsøgende indsats over for mennesker i landets arresthuse. Den opsøgende indsats giver mulighed for at yde nærvær, omsorg og respekt til mennesker, der, grundet deres situation, ikke kan komme til os. Her finder samvær og være-samtaler sted. Samtaler, der kan handle om alt fra fælles interesser til tungere emner som sorg og svigt. ▶

”

Mange væresamtaler starter med en snak om vejret, sport eller tv. Helt almindelige og ufarlige emner. Jeg plejer at sige til medarbejderne, at de samtaler kan starte en relation: Det er her brugeren finder ud af, om medarbejderen er ok at tale med.

- Leder af varmestue

Væretilgangen

I Korshærspræsternes arbejde fylder væretilgangen også meget. Gennem væresamtaler bliver præsten vidne til menneskets liv og situation. Til den ensomhed eller sorg, der kan være til stede. I samtalen ligger en vigtig anerkendelse af, at præsterne er til stede som Guds 'repræsentanter', og at mennesket derfor oplever Guds omsorgsfulde tilstedeværelse i ensomheden og sårbarheden.

I stofindtagelsesrummene kommer mennesker for at indtage deres stof i en tryk og værdig ramme. Her kan de være uden at blive mødt med et krav om forandring. Vi udmønter væretilgangen gennem skadesreducerende indsatser i forbindelse med stof-

indtag. Vi tilbyder hjælp med at scanne vener, for at minimere risikoen for fejlfixing eller skader ved injektion. Vi holder opsyn ved stofindtag og kan handle hurtigt og livreddende ved overdosis eller i tilfælde af forgiftning. Og stofindtagelsesrummene giver adgang til rene forhold og rent værktøj.

På mange af vores arbejdssteder yder vi også bidrag eller hjælp til særlige begivenheder eller situationer i menneskers liv. Situationer som de ellers ville have haft svært ved at overkomme. I familiearbejdet kan der for eksempel være fokus på konfirmations- eller julehjælp til familierne. Det kan være i form af en konfirmationskjole, mad eller gaver.

”

Sorgbearbejdning både på være- og gøreplan er en fyldig del af mit arbejde. Mange af vores brugere bærer rundt på sorg, som ikke er blevet italesat og bearbejdet. Jeg oplever jævnligt, at vore brugere ikke kommer med til vigtige begravelser i familien. I sådanne tilfælde har jeg holdt "begravelse" sammen med brugeren – med bøn og salmer og fortælling om afdøde.

– Korshærspræst

Væretilgangen

Væreindsatser kan eksempelvis være, **når vi...**

... **har samtaler** uden andet formål end at være nærværende og vise omsorg og respekt.

... **dækker basale behov** ved at tilbyde mad, bad, rent tøj, hvile og mulighed for søvn. Men også samvær og fællesskab, anerkendelse og genkendelse.

... **skadesreducerer i forbindelse med stofindtag** ved at udlevere rent værktøj, vejlede og holde opsyn ved stofindtag så vi kan yde livreddende behandling ved overdosis eller forgiftning.

... **opsøger mennesker**, som af den eller anden grund ikke kan komme til os, fordi de for eksempel sidder varetægtsfængslet, opholder sig i eget hjem, er på hospitalet, bor på gaden eller er skovsovere.

FORTÆLLINGER FRA HVERDAGEN

Det her er en af de historier, der starter og slutter med være

Være, gøre, handle set fra en varmetueleders perspektiv

For et par år siden kom der en yngre mand til varmetuen. Han var en frisk fyr i starten af 30'erne, men dårligt gående. Han havde ikke noget sted at bo, og over tid bosatte han sig lidt her.

Da vi mødte ham, havde han gennem det år haft 17 forskellige placeringer på tværs af Danmark. Han blev gang på gang smidt ud, fordi han havde en adfærd – når han drak – som gjorde ham meget højtrøstet og utrolig grænseløs. Han var plaget af tanker, og han ønskede egentlig heller ikke at bosætte sig noget sted fast.

Når han ikke var her, ringede han tit til os for at holde kontakten. Vi fandt også togbøder i vores postkasse, som han havde fået. For han havde opgivet varmetuen som sin hjemadresse. Det at køre alle mulige steder hen i tog er jo også en måde at finde overnatning på. Så ringede han en gang imellem og sagde: "Nu sidder jeg i Aalborg" eller "nu sidder jeg i Odense". Under den første store corona-nedlukning begyndte han at bo på et liggeunderlag ude foran vores dør. Der fandt jeg ham sovende, når jeg mødte ind om morgenen.

I varmetuen blev han glad for en af vores socialrådgiverpraktikanter. Hun fandt ud af, at hvis han var fokuseret på noget, så var han ikke så højtråbende. Så hun spillede rigtig meget Ludo med ham. På den måde blev han rolig, og de andre i varmetuen kunne også holde ud at være i nærheden af ham.

Det her forløber over to år. Imens så vi hans krop begynde at tage skade. Han blev mere og mere gul.

Mere og mere selvdestruktiv og ligeglad med sig selv. Vi forsøgte at tale med ham om, at han skulle i behandling, men han ville ikke. Til sidst kunne han næsten kun slæbe sig fra liggeunderlaget og herind på varmetuen. Og op til købmanden, når han skulle købe en flaske vodka.

Men så en dag under et spil Ludo accepterede han, da medarbejderen sagde: "Nu skal du altså ud at have en seng et sted". For det var hård frost, og han skulle ikke sove udenfor mere.

Det var den sidste uge af hans liv. Han nåede at få en seng på et herberg, men det liv, han havde levet, havde sat sine spor, og hans fysiske tilstand var meget dårlig. Han faldt om derude få dage efter. De fandt ham død i brusekabinen.

Vi sad tilbage med en oplevelse af, at han havde lært os noget vigtigt. Fordi, de der Ludospil... der kom en helt anden side frem i ham. Hvor vi kunne få lov til at være nærværende med ham, og han fortalte meget levende om mange ting i sit liv.

Vores korshærspræst holdt en fantastisk bisættelse for ham. Hans mor og søskende kom og var med til at sige farvel. De kunne ikke være sammen i livet, men lykkedes med at være sammen om døden og fik sluttet fred.

Blomsterforretningen over for varmetuen, der havde set, at han havde ligget herude foran, donerede en stor bærebuket. Den var lavet som et Ludospil i de fire farver.

Varmetuelederens fortælling viser, hvordan det ser ud, når vi med vores værdier og relationsarbejdet som fundament, afkoder og anvender den relevante tilgang i situationen med udgangspunkt i, at mennesket er ekspert i eget liv.

I udgangspunktet møder vi mennesket i denne fortælling med væretilgangen. Vi tilbyder et sted og et rum, hvor han oplever at blive mødt, som den han er. Over tid skabes en relation og et kendskab til hinanden. Et tilhørsforhold. Han begynder at ringe og sende bøder "hjem" til os på varmetuen. Gøretilgangen kommer i spil gennem invitationen til den aktive deltagelse i Ludo. Det, at være sammen om et fælles tredje, giver ham ro og fokus og mulighed for, at vi kan styrke relationen til hinanden yderligere.

I den tiltagende kulde forværres hans sundhedstilstand, og hans boligsituation er fortsat uløst. Her ser vi, hvordan vi som medarbejdere udviser et både med-

menneskeligt og fagligt ønske om at handle. Vi tilbyder hjælp til at finde ophold. Men med forståelsen af mennesket som ekspert i eget liv udviser vi respekt og accepterer, at han ikke ønsker at handle på sin livssituation på den måde, vi foreslår. Han ønsker at være hos os, spille Ludo og sove på gaden.

I stedet holder vi ved. Møder ham, som han er, uden krav om forandring. Med væretilgangen i centrum bliver vi ved hans side og holder en hånd i ryggen i det omfang, vi kan få lov til det. Vi stikker løbende følere ud gennem samtaler. Da han en dag under et Ludospil accepterer muligheden for at få en varm seng, bliver der handlet og brobygget til et herberg.

Historien starter og slutter med være, som varmetuelederen fortæller. Vi er med ham ind i døden, hvor korshærspræst, medarbejdere og familie holder bisættelse og sender ham godt afsted.

Gøretilgangen

Med gøretilgangen er vi orienteret mod deltagelse - her kan mennesket deltage i aktiviteter og gøremål.

Mennesket inviteres til at gøre noget aktivt, individuelt eller sammen med andre, med udgangspunkt i den enkeltes ønsker, interesser og ressourcer.

Her kan mennesket genopdage, øve eller oparbejde nye færdigheder og sociale kompetencer, og indgå i fællesskaber omkring et fælles tredje. Følelsen af at gøre noget, der bringer værdi for én selv og andre, kan give selvværd og meningsfuldt indhold i hverdagen.

NØGLEORD: Aktiv deltagelse, det fælles tredje, øvebane for færdigheder og sociale kompetencer

Gøretilgangen

Med gøretilgangen understøtter vi menneskets iboende ønske om at deltage og gøre noget aktivt. Gøreindsatser er karakteriserede ved aktiviteter, der i det store eller det små, kan opleves som meningsfulde eller til nytte for den enkelte eller for andre.

Gøretilgangen har fokus på at skabe rammer for og rum til, at mennesket kan gøre og bidrage med det, som det har lyst til eller kan overkomme. Det kan være ved at bidrage i det praktiske arbejde, lave kreative eller sociale aktiviteter, motion eller aktiviteter med fokus på velvære. Derigennem er der ofte mulighed for at genopdage, øve og udvikle nye og gamle færdigheder.

”Når jeg står og laver noget, hvad enten det er med træ, metal eller planter, så går jeg nærmest i en hyggetrance. At se ting gå fra at være ingenting til at

blive til noget... den proces er jeg nærmest forelsket i. Jeg kan godt have svært ved at hive mig væk fra den igen. Det har hjulpet mig med at lære at styre mit temperament og blive mere rolig. Jeg får ikke så mange overreaktioner som tidligere.”

- Deltager fra arbejdsfællesskab

Gennem deltagelse i gøreindsatserne kan mennesket opleve at være en del af et fællesskab, hvor han eller hun bidrager aktivt til et fælles tredje. Det kan give en succesoplevelse. En følelse af at bringe værdi og gøre nytte. For nogle kan det skabe menings-

fuldt indhold i hverdagen – en følelse af at have noget at stå op til.

Her får den enkelte mulighed for at træne både sociale og andre færdigheder. Han eller hun kan opleve at få et nyt blik på sig selv og sine evner. Blive set af andre på en ny måde og måske få en ny rolle. For det enkelte menneske kan det at gøre noget – i fællesskabet eller alene – til tider være handlingsinspirerende på sigt.

I gøretilgangen arbejder vi også med samtalen, som skifter karakter i forhold til væretilgangen. Hvis den enkelte er parat, vil der i gøretilgangen være fokus på, at samtalen bidrager til at give perspektiver og skabe refleksion omkring muligheder ud fra givne vilkår.

Det fælles tredje

Det fælles tredje betegner en aktivitet eller et projekt, som to eller flere kan være fælles om at udføre, uden at det er noget, som den ene gør for eller ved den anden. Aktiviteterne eller projekterne har fokus på medbestemmelse, inddragelse og fællesskab. Det aktiverer, involverer og åbner døre i samværet. Det fælles tredje har en effekt, fordi det er med til at skubbe til ubalancen i forholdet mellem de deltagende, så relationen går fra at være hierarkisk til at være mere ligeværdig. Det kan give lyst til at involvere sig i et fællesskab, der giver mening, fordi de er ligeværdige i oplevelsen.
Se fx Michael Husen, 1996

”

Hos os sker det ofte, at en bruger byder ind på at feje foran huset og til gengæld får et måltid mad, hvis økonomien er stram. Nogle vil gerne hjælpe i køkkenet med opvask eller sætte på plads. Nogle gør det for at være en del af og bidrage til fællesskabet. Andre gør det også af taknemlighed for at have dette sted og for at tilbyde deres hjælp som menneske til menneske i en travl hverdag.

– Medarbejder på varmestue

Gøreindsatser i det sociale arbejde

På forskellig vis skaber vi med gøretilgangen mulighed for, at mennesker kan deltage, gøre noget aktivt eller bidrage med noget i et meningsfuldt fællesskab.

På mange af vores arbejdssteder – eksempelvis varmestuer, bofællesskaber og herberger – bidrager de mennesker, som kommer eller bor der, aktivt i de daglige praktiske gøremål. De hjælper for eksempel med at feje, klippe hækken eller passe planter i drivhuset. På den måde tager og får den enkelte en rolle i fællesskabet, hvor han eller hun bidrager med noget værdifuldt og nyttigt.

Samtidig giver det mulighed for at træne og øve dagligdags færdigheder og sociale kompetencer i en tryk ramme.

Det er ikke alle, som kan varetage et ordinært del- eller fuldtidsarbejde, så på arbejdssteder som vores socialøkonomiske virksomheder og arbejdsfællesskaber, inviterer vi mennesker ind til at være en del af kreative aktiviteter som genbrugsarbejde og upcycling – eller til at lave håndværksaktiviteter som reparation af cykler. Det giver mulighed for at lære nye – eller styrke – personlige kompetencer. Det kan give en følelse af at kunne noget og være noget værd. Samtidig giver det, at deltage i et arbejdsfællesskab, mulighed for at øve struktur og deltagelse i en tryk og overkommelig ramme.

I familiearbejdet har vi mange gøreindsatser. Eksempelvis omkring sociale aktiviteter, fællesspisning og udflugter. Det kan give fællesskab og netværk, er

en mulighed for at spejle sig i andre og måske få et nyt blik på sig selv. I vores familiegrupper tilbyder vi viden og læring om emner, som for eksempel vedrører børns sundhed, udvikling, trivsel og familiedynamikker. I grupperne kan vi på den baggrund reflektere sammen omkring, hvordan den viden kan omsættes til praksis. Vi kan sammen øve nogle af tingene, for eksempel hvordan konflikter med barnet håndteres.

Vi bruger også gøretilgangen og det fælles tredje hver dag i unge-arbejdet. Her skaber vi med gøreindsatser rammer, hvor unge kan øve livsmestringsstrategier og gå på opdagelse i færdigheder i forhold til job og uddannelsesmuligheder. Her laver de unge for eksempel smykker eller arbejder med upcycling, som sælges i nogle af Kirkens Korshærs butikker.

”Når vi sidder og snakker og laver smykker, glemmer jeg al uroen og problemerne hjemme. Og tænk, at andre gider købe noget, jeg har lavet.”

– En ung i Ungeprojektet

Gøreindsatser har værdi for det enkelte menneske – både som et frirum og fællesskab – men også som en øvebane i færdigheder og kompetencer. Det kan bidrage til, at mennesket får bedre forudsætninger for at være en del af og begå sig i samfundet og kan give en tro på dets værd som menneske.

Gøreindsatser er eksempelvis, **når vi...**

... **skaber rammer og mulighed for socialt samvær** med fokus på fællesskab og aktiv deltagelse i aktiviteter som spil, udflugter og fejringer.

... giver mulighed for at arbejde med **kreative aktiviteter** som håndarbejde, træarbejde eller upcycling.

... giver mulighed for at deltage i aktiviteter med fokus på **fysisk og psykisk velvære**, eksempelvis gåture, fodterapi, massage, gymnastik eller nada-behandling.

... skaber rammer og muligheder for at den enkelte kan **øve og øge mestring af dagligdagsfærdigheder** såsom tøjvask, rengøring eller madlavning.

FORTÆLLINGER FRA HVERDAGEN

Jo mere struktur jeg har, jo mere frihed har jeg også

Være, gøre, handle set fra en bruger af et arbejdsfællesskabs perspektiv

Jeg kommer her hver dag, typisk fra klokken ni om morgenen, og så spiser jeg morgenmad. Den struktur betyder alt for mig. For jeg er ellers et meget impulsivt menneske, og det holder mig på en eller anden måde i form. Det er som om, at jo mere struktur jeg har, jo mere frihed har jeg også.

Vi laver mange ting sammen i arbejdsfællesskabet. Vi laver mad, graver kartofler op og lægger kartofler. Vi er i det hele taget meget ude i det grønne. Det er også struktur. En struktur, som jeg ikke er vokset op med. Jeg er vokset op som enebarn og blev alene meget tidligt, fordi min mor og far var ude og rejse

hele tiden. Så jeg har ikke rigtig haft nogen til at lære mig noget, fra jeg var helt lille, kan man sige. Så hvordan man gebærder sig med alle mulige forskellige praktiske ting, det hjælper de mig med her. Personalet er som en form for forældre for mig. De hjælper mig med de ting, jeg ikke selv kan klare.

Jeg trives bedre og føler mig mere levende, når vi gør ting sammen, end hvis jeg bare sidder eller går rundt alene. Fordi der er andre mennesker at snakke med. Det er dejligt, og det tager tankerne væk. Hvis jeg for eksempel er stresset eller deprimeret, så hjælper det at spille kort med de andre. Det giver mig ro.

Queen of bowling

Være, gøre, handle set fra en medarbejders perspektiv

Vi har mange gøreaktiviteter her. Både når personalet arrangerer ture, eller når brugerne tager initiativ til for eksempel at spille kort eller høre musik sammen.

Aktiviteterne giver et fællesskab og udvider hverdagen. Man får sig en oplevelse, og det gør godt. Det kan afføde at man finder ud af, at der er noget, man godt kan. Eller får mod til at gøre et eller andet.

Vi var for eksempel taget ud at bowle en dag. Her var en af vores varmostuebrugere med, og hun var

så god. Hun trynede alle mændene. Hun havde ikke prøvet det før, men hun var megasej. Jeg kaldte hende for "queen of bowling", og det føltes, som om det gjorde en forskel i fællesskabet. For hende. Men også for de andre. De sagde "waurw" hvor er du god, og gav hende lov til at fylde i fællesskabet med sin succes.

Der følte jeg, at der skete noget for hende som individ, men også i det store fællesskab. Det blev ligesom en ny ting med hende.

De to fortællinger viser, på hver deres måde, noget om, hvordan gøretilgangen kan bringe værdi i mødet med forskellige mennesker, med forskellige livssituationer, udfordringer og problemstillinger.

For ham, der kommer i arbejdsfællesskabet, bidrager tilbuddets rammer og muligheder med en måde at skabe struktur og ro på hverdagen. Samtidig får han mulighed for at indgå i et meningsfuldt fællesskab med andre mennesker. Han oplever, at når han laver noget sammen med andre – inden for en ramme-sat opgave – så får det tankerne flyttet. Det hjælper ham med at få styr på sine impulser, så han kan finde ro og fokus i et meningsfuldt og givende samvær med andre.

Samtidig italesætter han, hvordan indsatsen bidrager til, at han kan øve forskellige kompetencer, som

han ikke har haft med sig fra sin opvækst. Kompetencer, der for eksempel relaterer sig til at kunne opretholde en struktur og udføre nogle daglige opgaver, såsom madlavning og dyrkning af grøntsager.

Varmestuemedarbejderens fortælling om 'the queen of bowling' sætter lys på, hvordan den aktive deltagelse i en bowlingtur med gruppen bidrog til, at varmostuebrugeren opdagede noget nyt om sig selv. Men også på, hvordan de andre opdager noget nyt om hende. Hun havde måske mest gjort brug af væreindsatser på varmostuen frem til bowling-turen, men nu står hun pludselig frem i et andet lys for de andre. Hendes oplevelse af, at hun kan slå dem alle sammen i bowling, giver hende anerkendelse og ros fra de andre på turen. Det giver hende en ny form for glæde, som virker ind på den rolle, hun har i fællesskabet, og på den måde hun ser sig selv.

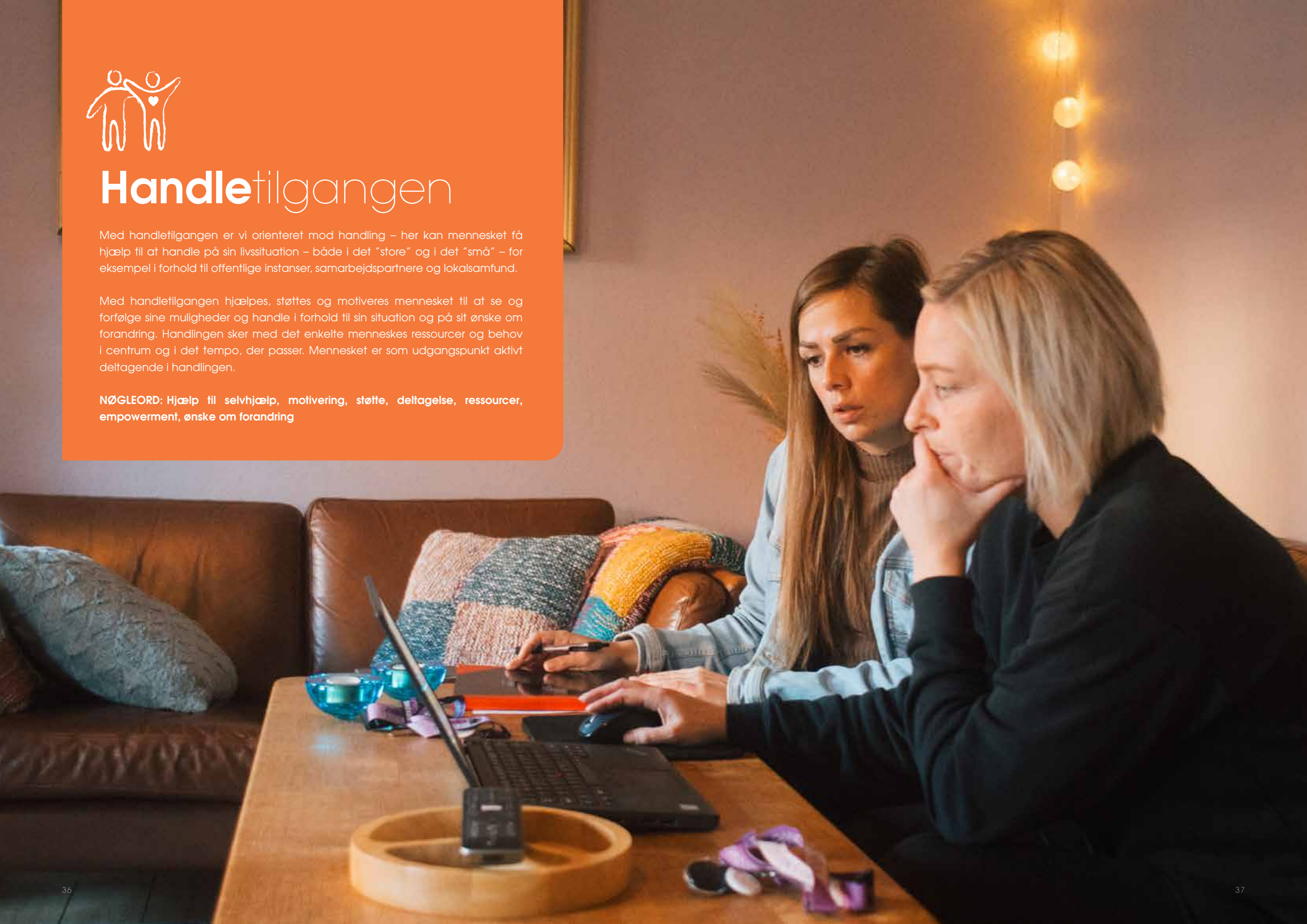

Handletilgangen

Med handletilgangen er vi orienteret mod handling – her kan mennesket få hjælp til at handle på sin livssituation – både i det "store" og i det "små" – for eksempel i forhold til offentlige instanser, samarbejdspartnere og lokalsamfund.

Med handletilgangen hjælpes, støttes og motiveres mennesket til at se og forfølge sine muligheder og handle i forhold til sin situation og på sit ønske om forandring. Handlingen sker med det enkelte menneskes ressourcer og behov i centrum og i det tempo, der passer. Mennesket er som udgangspunkt aktivt deltagende i handlingen.

NØGLEORD: Hjælp til selvhjælp, motivering, støtte, deltagelse, ressourcer, empowerment, ønske om forandring

Handletilgangen

Handletilgangen

Med handletilgangen lægger vi vægt på at støtte, hjælpe, inspirere og fastholde motivationen til at se muligheder i forhold til sin livssituation og handle på dem. Det kan både dreje sig om brobygning og støtte i forhold til boligsituation, hjælp til at komme i rusmiddelbehandling eller gennem håndholdte indsatser, som eksempelvis hjælp til at logge på og læse Digital Post eller svare på mails.

Med handleindsatserne bliver vi tydelige i at understøtte og afklare ønsket om handling eller forandring, som mennesket giver udtryk for. Vi har fokus på at italesætte, hvad vi hører, og hjælpe med at få klarlagt det næste skridt. Det er afgørende, at handleindsatserne opleves som en håndsrækning, hvor vi går ved siden af, og ikke som ultimative krav eller rigide mål. Vi skaber med handletilgangen rammer og mulighed for, at mennesket kan øve sig og handle med støtte, indtil han eller hun kan selv.

I handletilgangen er det vigtigt som udgangspunkt at holde fast i, at ethvert menneske er ekspert i eget liv. Derfor skal mennesket, som opsøger hjælpen, være aktivt deltagende og udførende i det, der handles på.

Der er dog tilfælde, hvor menneskets tilstand eller ydre omstændigheder gør, at vi er nødt til at handle på deres vegne. Når et menneske er alvorligt sygt – enten fysisk eller psykisk – reagerer vi og ringer 112, så vi sikrer den nødvendige hjælp. Det gør vi også,

selvom den enkelte ikke udtrykker et ønske derom. Ellers svigter vi vores ansvar.

Det kan også være i forhold til mennesker, som bærer på så mange negative systemerfaringer, at de har mistet troen på, at det nytter noget. Mennesker, som har et ønske om forandring, men ikke har overskuddet til selv at gå forrest eller deltage aktivt. Der kan vi tage teten og eksempelvis tage kontakt til sagsbehandleren. Gå forrest og hjælpe med at skabe forandringen. På den måde bliver indsatsen skadesreducerende for mennesker med en høj problemkomplexitet og mange negative oplevelser med ikke at lykkes. Handleindsatsen anvendes som et fagligt redskab til at opbygge nye og positive erfaringer, som giver grobund for nyt håb.

Hos Kirkens Korshær lægger vi vægt på, at mennesket altid kan komme igen – også hvis han eller hun før har fået hjælp til at handle på en ønsket forandring uden at nå i mål. For vi ved, at forandring ikke altid lykkes første gang. Eller måske nogensinde.

”

De unge har ofte en mistro til det kommunale og til deres egne evner til at kunne lykkes. De giver op.

I handletilgangen er vi brobyggere mellem de unge og myndighederne. Vi kan være talerør for de unge. Der kan ske det i mødet, at både den unge og sagsbehandleren opfører sig anderledes.

Den unge oplever at blive lyttet til og få hjælp. I det samspil får den unge en mulighed for at se og øve nye strategier. For eksempel at tale pænt til sin sagsbehandler og se, at det virker. Det giver en succesoplevelse og en ny tro på egne evner.

– En medarbejder fra ungearbejdet

Handleindsatser i det sociale arbejde

Med Handletilgangen kommer vi i tæt berøring med andre aktører og omverdenens krav og forventninger til de mennesker, vi hjælper. Vi agerer i henhold til politiske prioriteringer, muligheder og rammebetingelser. Det stiller krav til os om at være opmærksomme på balancen mellem vores værdier og de krav, vi møder udefra, så vi ikke går på kompromis med vores grundværdier. Samtidig har vi en forpligtigelse til at sikre, at de mennesker, vi arbejder med, får den nødvendige hjælp, som de har ret til. At vi står op for og sikrer deres rettigheder.

Et af de steder, vi arbejder med lovmæssige krav om opholds- og handleplaner, er herbergerne. Vi skal være bevidste om, hvordan vores arbejde bidrager værdifuldt til politiske tiltag som for eksempel Housing First. Handleindsatser har i den forbindelse fokus på udredning og brobygning til bolig og derefter bostøtte i egen bolig med udgangspunkt i metoder som den recovery-orienterede rehabilitering.

”I hver CTI-indsats ligger der en personlig investering. Medarbejderen gør ikke ting for brugeren, som han selv kan. Dét, de kan selv, skal de selv. Medarbejderens rolle er både at presse lidt på, men også at trække sig og lade brugeren selv tage styring. Medarbejderen er en støtte, der bærer håbet for brugeren i overgangsfasen til eget hjem. Man er én, de lærer at kende. En, der tror på dem. Minder dem om, at det nok skal gå, også hvis de misser en aftale, eller tre i træk, eller ikke magter regelmæssig rengøring. De blomstrer tit op, når der kommer lidt ro på, og de oplever, hvor meget de selv kan klare og styre.”

- Medarbejder på herberg

På vores rådgivningstjeneste for udenlandske hjemløse udmøntes handletilgangen gennem daglige rådgivninger af faglig og ofte juridisk karakter. Samtidig bruger vi handletilgangen, når vi henviser eller laver brobygning til andre aktører.

I vores sundhedsrum bruger vores sundhedsfagligt uddannede medarbejdere handleindsatser i det daglige arbejde. Her kan mennesker få hjælp til sårpleje, måling af for eksempel blodtryk, tests i forhold til graviditet eller kønssygdomme, vaccination, fornyelse af recepter, dosering og udlevering af medicin.

Gennem vores sundhedsindsatser tilbyder vi basal sundhedsbehandling til mennesker, som ellers ikke kommer til læge. Eller som ikke kan henvises og støttes til at komme i kontakt med relevante sundhedstilbud. Indsatserne bidrager på den måde til at mindske ulighed i sundhed. Mens vi i stofindtagelsesrummene arbejder med handleindsatserne, når vi rådgiver eller brobygger til rusmiddelbehandling.

Også varimestuerne laver dagligt mange handleindsatser. Lige fra den håndholdte indsats, hvor mennesker hjælpes med at gå på og læse Digital Post og måske få svaret eller reageret på en henvendelse, til brobygning i forhold til kommunen og andre offentlige aktører, samt bisidning og følgeskab med brugere til for eksempel hospital, kommune eller andre instanser.

”Jeg har ledsaget en bruger til ambulante samtaler i psykiatrien ad flere omgange. Herefter fortalte en medarbejder i psykiatrien, der havde kendt brugeren gennem mange år, at det ændrede hendes syn på brugeren. Det at få beskrevet mennesket ud fra et hverdagsperspektiv, et menneskeligt perspektiv, og ikke kun ud fra et sygdomsperspektiv, havde ændret hendes forståelse. Brugeren oplever sig herefter bedre mødt og forstået.”

- Medarbejder på en varimestue

Gennem handletilgangen udmønter vi vores værdier om at møde det enkelte menneske der, hvor det er, ved at tage ønsket om forandring alvorligt. Vi støtter, hjælper og motiverer både før, under og efter handlingen – og så længe, der er behov for det.

Handletilgangen

Handleindsatser er eksempelvis, **når vi...**

... **har en samtale** med fokus på at støtte, hjælpe og inspirere til – eller fastholde – motivationen til at handle på egen livssituation, hvor mål og aftaler kan opstilles med udgangspunkt i det enkelte menneskes situation.

... **brobygger** og skaber kontakt til relevante tilbud og aktører, så vi hjælper den enkelte med at få den rette sagsbehandling og sikrer deres rettigheder.

... **tilbyder følgeskab** til aftaler som lægebesøg, møder i jobcentret eller banken, og dermed hjælper den enkelte med at komme sikkert og trygt frem og overholde aftaler.

... yder **håndholdt hjælp** for eksempel i forhold til at logge ind på, læse, forstå og reagere på Digital Post, betale regninger eller søge information.

... tilbyder mulighed for at **handle på sin sundhedssituation** gennem eksempelvis helbreds- og tandlægetjek, samt basal behandling.

FORTÆLLINGER FRA HVERDAGEN

Da jeg kom til Kirkens Korshær, havde jeg intet håb og ingen drømme

Være, gøre, handle set fra et tidligere hjemløst menneskes perspektiv

Peter er tidligere hjemløs og har i en periode boet på et af Kirkens Korshærs herberger.

"Jeg havde aldrig troet, at jeg ville ende på et herberg. Det satte verden i et nyt perspektiv for mig. Da jeg efter noget tid blev tryk ved personalet og begyndte at snakke med dem, fandt jeg ud af, at det var muligt for mig at opnå en mere tålelig livssituation. Jeg fandt ud af, at det kan blive bedre, hvis man får den rigtige hjælp. Det fik jeg på herberget.

Det har givet mig tillid til mennesker. Nu forsøger jeg trods alt at give folk en chance. Jeg kan ikke som sådan præcis sætte ord på, hvad der hjalp. Men den støtte, den vejledning, de råd jeg fik... i det hele taget bare det, at jeg kunne få lov at komme og få et kram og sige: "Puha, det hele det er bare for meget i dag."

At gå fra det seriøse til at sidde og hyggeslutre, så man ligesom fik tankerne flyttet. Det har været altafgørende for mig. Da jeg kom til Kirkens Korshær, havde jeg intet håb og ingen drømme.

Min kontaktperson fra herberget har fulgt mig til forskellige lægesamtaler og overleveret sit kendskab til mig, så de kan hjælpe mig med henvisninger til psykolog og den slags. Her kan jeg mærke, okay, hun er virkelig interesseret i, at jeg skal have et bedre liv, og

vil gøre alt, hvad hun kan, for at jeg skal få det. Det motiverer mig rigtig meget.

Jeg var på ingen måder klar på at bo alene, da jeg fik min egen bolig, for jeg har PTSD. Jeg får flashback 24 timer i døgnet både i sovende og vågen tilstand – det er værst, når jeg er alene. Så efter jeg er kommet i lejlighed, har jeg brugt varmestuen til at fylde det tomrum, der er, når jeg ikke har min bostøtte. Og med hjælp fra herberget og min sagsbehandler fik vi udarbejdet, at jeg kan bruge varmestuens kreative værkstedstilbud som et frivilligt aktiveringsprojekt.

På værkstedet får jeg træning i at omgås mennesker socialt i forskellige udstrækninger. Jeg bruger personalet, når jeg er i tvivl om, om jeg har opfattet ting rigtigt eller forkert. Det har været rigtig gavnligt for mig. Jeg kan mærke, at jeg er kommet til at fungere langt bedre med andre mennesker, og det er nemmere for mig at snakke med folk uden at få de overreaktioner, som typisk er skyld i mine problemstillinger.

Jeg føler mig noget værd som menneske nu. Tidligere i mit liv i både skole-, arbejds- og kommunemæssig sammenhæng har jeg kun følt mig som et problem. Så at komme her og blive anerkendt som det menneske jeg er, det gør en verden til forskel. Det gør, at jeg lige pludselig også begynder at tro på, at ting kan blive bedre."

Peters fortælling viser, hvordan være-, gøre-, handletilgangen ser ud, når de udfoldes i en meningsfuld samklang med hinanden og på tværs af flere typer arbejdssteder.

Vi hører, hvordan væretilgangen er fremherskende i den første tid på herberget. Her oplever Peter, at han får tid til at opbygge tillid og relationer ved at få lov til at være, blive anerkendt og lyttet på. Han får kram, samvær og omsorg. Han fortæller, hvordan han oplever, at det skaber tillid og tryghed. Det bliver udgangspunktet for, at han begynder at få øje på nye muligheder og får nyt håb om, at noget kan ændres. Herefter kommer handletilgangen til udtryk i hans fortælling gennem eksempler på, hvordan herbergets medarbejdere bistod med brobygning og følgeskab i forhold til både bolig og behandling.

Vi ser i hans ordvalg, hvordan indsatsene muliggøres og bliver succesfulde, fordi de er forankret i relations-

arbejdet og de grundværdier, der ser og anerkender det enkelte menneske som uendeligt værdifuldt. Den tillid og tryghed, der kontinuerligt opbygges gennem alle indsatser, bliver motiverende for Peter.

I tiden efter han er kommet ud i egen bolig, får han en tilknytning til varmestuen og det dertilhørende kreative værkstedstilbud. Være og gøre er i fokus. Varmestuen udfylder et tomrum og sikrer, at han ikke skal være alene med sin PTSD.

På værkstedet er gøretilgangen fremherskende og muligheden for at kunne gøre noget aktivt hjælper Peter. I fællesskabet omkring arbejdet får han træning i socialt samvær. Han får bedre styr på sine overreaktioner og sociale omgangsformer.

Samlet set sætter Peter ord på, at han over tid opnår en ny følelse af at have værdi som menneske og en fornyet tro på fremtiden.

Efterskrift

Citaterne og hverdagsfortællingerne viser, hvordan vi på Kirkens Korshærs mange sociale arbejdssteder i hele Danmark hver eneste dag arbejder med være-, gøre-, handletilgangen for at leve op til vores løfte om at møde det enkelte menneske dér, hvor det er.

Med være-, gøre-, handletilgangen giver vi os selv et nyt fælles fagligt sprog og en ny linse at se vores arbejde igennem. Med den kan vi skelne imellem og sætte ord på vores mange forskellige indsatser, og styrke vores faglige bevidsthed om, hvad vi gør, hvordan, hvorfor og hvornår.

Vi kan tale og erfaringsudveksle sammen. Vi kan undersøge os selv kritisk og stille skarpt på, om vi både fagligt og værdimæssigt leverer den kvalitet, vi ønsker. Vi kan lære af os selv og hinanden, så vi

sammen kan løfte os. Og vi kan dele vores viden om den værdi tilgangen kan give i det sociale arbejde med vores omverden.

Alle medarbejdere i Kirkens Korshærs sociale arbejde vil over tid gennemgå videre- og opkvalificering i være-, gøre- og handletilgangen så vi styrker vores fælles faglighed. Og holder os selv op på vores strategiske målsætning om altid at levere kvalitet i arbejdet til gavn for de mennesker der bruger vores sociale tilbud hver dag.

Vil du vide mere?

Relationsarbejde og den anerkendende tilgang:

- > Lis Møller, 2014: Professionelle relationer. København: Akademisk Forlag;
- > Lis Møller, 2008: Udviklingsstøttende relationer. I: Benny Lihme (red.): Invitation til socialpsykiatri. København: Akademisk Forlag;
- > Greta Maria Skau, 2013: Mellom makt og hjelp – om det flertydige forholdet mellom klient og helper. Oslo: Universitetsforlaget;
- > Janne Østergaard Hagelquist og Marianne Køhler skov, 2014: Mentalisering i pædagogik og terapi. København: Hans Reitzels Forlag

Det fælles tredje

- > Michael Husen 1996: Det fælles tredje I: Benedicta Pécseli 1996: red.: Kultur & pædagogik, Hans Reitzels Forlag, Kbh., s. 218-232.